

Япон Улсын Засгийн газрын тэтгэлэгт оюутны тогтолцооны тухай

Гадаад оюутан хүлээн авах тогтолцооны тойм

Япон Улсын гадаад оюутны харилцаа нь 1901 онд Боловсролын яамны тогтоолоор гадаад оюутан хүлээн авах хөтөлбөрийг бий болгосноос хойш 100 гаруй жилийн түүхтэй. Засгийн газрын тэтгэлэгт оюутныг 1954 оноос урьж эхэлсэн. 1974 онд Монгол, Япон хоёр улсын хооронд байгуулсан Соёлын хэлэлцээрт үндэслэн 1976 онд анхны Засгийн газрын тэтгэлэгт монгол оюутныг хүлээн авсан. 2012 оны 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар Японд улсын болон хувийн зардлаар суралцаж буй гадаад оюутны нийт тоо 137,756-д хүрчээ.

Японд суралцаж буй монгол оюутны тоо

2012 оны 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар Японд суралцаж буй монгол оюутны тоо 1,114-д хүрсэн байна. Хүн амын 10000 хүн тутамд ноогдож буй Японд суралцагчийн тоо нь 3.98 буюу 98 болж 1 дүгээрт орж байна.

Хүснэгт 1. Японд суралцах боломж (Тухайн улсын 10000 хүн ам тутамд ногдох Японд суралцагчийн тоо)

	Оюутны тоо	Өмнөх жилд	Хувь	10000 хүн ам тутамд ногдох Японд суралцагчийн тоо*	Хүн ам (сая)
Хятад	86,324	87,533	62.7%	0.64	1353.6
БНСУ	16,651	17,640	12.1%	3.43	48.6
Тайвань	4,617	4,571	3.4%	2.00	23.1
Вьетнам	4,373	4,033	3.2%	0.49	89.7
Балба	2,451	2,016	1.8%	0.79	31.0
Малайз	2,319	2,417	1.7%	0.79	29.3
Индонези	2,276	2,162	1.7%	0.09	244.8
Тайланд	2,167	2,396	1.6%	0.31	69.9
Америк	2,133	1,456	1.5%	0.07	315.8
Мьянмар	1,151	1,118	0.8%	0.24	48.7
Монгол	1,114	1,170	0.8%	3.98	2.8

* JASSO (Оюутныг дэмжих Японы байгууллага)-ын “Гадаад оюутан хүлээн авсан байдлын хураангуй – 2013”, НҮБ-ын Хүн амын сангийн “Дэлхийн хүн амын цагаан ном – 2012”-ын тоо баримтад үндэслэн тус ЭСЯ-наас тооцоолон гаргав.

Монгол оюутны тооны өөрчлөлт

Монгол оюутныг хүлээн авах тоо ардчилал хөгжсөнөөс хойш эрс өсөж байгаа ба улсын болон хувийн зардлаар суралцаж буй оюутнуудын тоо аль аль нь тасралтгүй өссөөр байна. (Хүснэгт 2., График 1.-ийг үзнэ үү.)

Хүснэгт 2., График 1. Японд суралцагч монгол оюутны тооны өөрчлөлт

Он	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Оюутны тоо	27	53	84	117	159	188	308	284	342	389	544	714	806	924	1006	1110	1145	1215	1282	1170	1114

Японы Боловсрол, Шинжлэх ухааны яамнаас хэрэгжүүлдэг бүх хөтөлбөрийн дагуу Монголоос оюутан илгээдэг бөгөөд 2012 онд 71 оюутныг илгээсэн. (Хүснэгт 3.-ыг үзнэ үү.)

Хүснэгт 3. Япон Улсын Засгийн газрын тэтгэлгээр суралцаж буй монгол оюутны тоо, түүний өөрчлөлт (Судлаач болон Япон хэл, соёл судлаач оюутны их сургуулиас нэр дэвшигчийг багтаасан болно):

Японд очсон он	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Хөтөлбөр									
Их сургуулийн үндсэн оюутан	16	22	21	14	13	23	16	8	12
Техникийн коллеж	10	11	16	14	15	18	21	15	18
Мэргэжлийн сургууль	5	5	4	7	4	5	4	3	2
Судлаач оюутан	20	20	22	22	23	27	21	9	26
Япон хэл, соёл судлаач оюутан	10	9	12	4	7	3	3	1	7
Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх оюутан	3	3	3	3	3	3	3	3	4
Залуу удирдагч хөтөлбөр	4	2	5	2	5	3	2	1	2
Нийт	68	72	83	66	67	82	70	40	71

Засгийн газрын тэтгэлэгт оюутны хөтөлбөрүүдийн хураангуй

- Их сургуулийн үндсэн оюутан:

1 жил бэлтгэл сургуульд суралцсаны дараа Японы их, дээд сургуулийн үндсэн оюутнаар элсэн орж 4 жил суралцан баклаврын зэрэгтэй төгсөнө. Анагаах болон шүд судлалын

чиглэлээр бол бэлтгэл сургуульд 1 жил, үндсэн факультетэд 6 жил суралцана. Японы их, дээд сургуулийн хүлээн авах боломжтой бүх салбарт элсэлт авдаг.

- Техникийн коллеж:

Мэргэжлийн гүнзгий мэдлэгийг зааж, ажилд хэрэгтэй ур чадвар эзэмшүүлдэг техникийн коллежид суралцуулдаг. 1 жил бэлтгэл сургуульд суралцсаны дараа 3 жил суралцана. Дараах чиглэлээр элсэлт авдаг. Үүнд: Бодис, хүрээлэн буй орчин, Цахилгаан, электроник, Мэдээлэл, холбоо, харилцаа, Барилга, зам гүүр, Худалдааны онгоц, Бусад.

- Мэргэжлийн сургуулийн оюутан:

1 жил бэлтгэл сургуульд суралцсаны дараа практик мэргэжлийн сургалт, технологийн сургалт явуулдаг мэргэжлийн сургуульд 2 жил суралцдаг. Зам гүүр, Архитектур, Цахилгаан, Электроник, Цахилгаан холбоо, Хүнсний тэжээл судлал, Сургуулийн өмнөх насны сурган, Нарийн бичиг, Зочид буудал, Дизайн, Аялал жуулчлал, Хувцас чимэглэл, Зураг, Бусад гэсэн чиглэлээр элсэлт авдаг.

- Судлаач оюутан:

Японы их дээд сургуульд судлаач оюутнаар 1 жил хагасаас 2 жил суралцдаг. Япон хэлний мэдлэг байхгүй хүн үүний 6 сард нь япон хэлний бэлтгэл хийнэ. Тодорхой заагдсан хугацаанд магистрантур, доктрантурын шалгалтанд элсэж чадвал тэтгэлэгийг сунгах боломжтой. Японы их, дээд сургуулийн хүлээн авах боломжтой бүх салбарт элсэлт авдаг.

- Япон хэл, соёл судлаач оюутан:

Гадаадын их, дээд сургуульд япон хэл, соёлоор голлон мэргэшиж буй оюутан Японы их, дээд сургуульд ижил мэргэжлээр 1 жил суралцана.

- Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх оюутан:

Бага, дунд боловсролын байгууллагад одоо багшилж буй багш Японы их, дээд сургуулийн багшийг сургах факультетэд 1 жил хагас тусгай дадлагад хамрагддаг. Япон хэлний зохих мэдлэггүй хүмүүс энэ хугацааны 6 сард нь япон хэлний бэлтгэл хийнэ.

- Залуу удирдагч хөтөлбөр:

Засаг захиргаа, орон нутгийн засаг захиргаа, эрүүл мэндийн удирдлагаар мэргэшиж засаг захиргааны байгууллагад энэ чиглэлээр ажиллаж буй, бизнес, хуулийн мэргэжлээр хувийн хэвшлийн байгууллагад ажилласан туршлагатай хүн Японы магистрантурт 1 жил суралцаж магистрын зэрэг авах бөгөөд бүх хичээлийг англи хэлээр үзнэ. Уг хөтөлбөрт зөвхөн эрх бүхий төрийн байгууллагуудаас нэр дэвшүүлнэ.

* * *

Японд суралцах тухай мэдээлэл авах:

Японд суралцах тухай бүх талын мэдээ мэдээлэл: STUDY IN JAPAN

<http://www.studyjapan.go.jp/jp/index.html>

Япон Улсын Засгийн газрын тэтгэлэгт оюутны тогтолцоо:

Япон Улсаас Монгол Улсад суугаа Элчин сайдын яам:

<http://www.mn.emb-japan.go.jp/mn/culture/ryugaku.htm>

Хүний нөөцийг хөгжүүлэх хөтөлбөр: JICE-ийн Монгол дахь төлөөлөгчийн газар,

<http://jice.org/e/jds/scholarships/mongolia>

Хувийн зардлаар суралцах: Оюутныг дэмжих Японы байгууллага (JASSO)
<http://www.jasso.go.jp/index.html> (Япон хэлээр)
http://www.jasso.go.jp/index_e.html (Англи хэлээр)